

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falú” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11-55-62.

Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

Sailárd lélekkel,

kemény elszántsággal védekezze a mostani megpróbáltatásos időkben a magyar föld népe a lelki konkolyhíntökkel szemben! Nehéz idők járnak felettünk; ma a lelkek nagy próbatételének korát éljük; — ilyenkor talán könnyebben ereszt gyökeret a kétség, az elkeseredés konkolya, amely azután elnyomja a nemes elhatározások, a maradandó alkotások nemes hajtásait. Jól tudjuk azonban, hogy az ezeréves ország sorsa, jövője dől el ezekben az időkben; a belső front termelő munkájának zökkenésének elvégzésén, a termelt javak igazságos elosztásán múlik minden; elsősorban az, hogy Magyarország megmaradjon Európában a belső rend, nyugalom irigyelt szigete, de az is, hogy hogyan alakul majd az ország sorsa, nemzetközi helyzete akkor, amikor újra elül majd végre a harcra és a Béke uralma kezdődik... Ne hallgasson tehát a föld józan, becsületes népe azokra az ellenséges hírverőkre, a fel-fordulás szállásainálóra, akik most látszólagos részvétellel spótoznak a beszolgáltatási rendszer „igazságtalanságai” miatt! Elég, ha csak 1918/19 eseményeire emlékezünk vissza. Akkor is a „nép keserveiről” szónokoltak azok, akiket — amikor meglazították a belső front fegyelmét — a falu ellen kivonuló borkabátos hőhérgények élén láttak viszont a falu félrevezetőitjei... A beszolgáltatási rendelet első hibáit a tapasztalatok alapján sorra ki-küszöbölték az illetékesek, akik minden megindokolt tanácsot és szakvéleményt meghallgatva annyira tökéletesítették a rendszert, hogy annak megvalósítása ma már pusztán kötelességtudat kérdése.

Az ezüstkalászosak

avatása mindenkor ünnep, de különösen az akkor, amikor hadirokkant férfiak keblére tűzik fel a gazdálkodás tudományában való tökéletesedés jelvényét. Most megint 48 ilyen ezüstkalászos gazdát avattak fel, akik megbizonyították, hogy férfiasan megállták a helyüket az ellenséggel szemben, a becsület mezején. Onnan, megrokkantan, de töretlen lélekkel és az ősl földszeretettel hazatérve, az ezüstkalászos gazda-tanfolyam végighallgatásával megszerezték az előfeltételeket annak, hogy ugyancsak megállják a helyüket a polgári becsület mezején is; odakint a földön, amelyért életüket kockáztatták, véruket hullatták... A megszentelt magyar földnek hősei az arany-, ezüst kalászos

gazdák, akik több tudással, észszerűbb munkával folytatják a harcot a földért, amelyért az ösök végtelen sora vérét hullajtotta és amelynek nyugalmáért, épségéért a mai nemzedék legjobbjai harcolnak, — ki fegyverrel az arc-

vonalon, ki becsületes munkával, hittel és elszántsággal itthon, a belső fronton... A most avatott 48 hős honvéd első arcvonalbeli katonából képezte át magát a belső front legkülönb honvédjévé...

Herczeg Ferenc, a magyar írófejedelem köszönő levele Mayer Jánoshoz, a Falu-Gazdaszövetség elnökéhez

Megírta annakidején a *Vasárnap*, hogy Mayer János m. kir. titkos tanácsos, a Falu-Gazdaszövetség elnöke, Czermann Antal dr. min. tanácsos o. gy. képviselő, a Szövetség ügyvezető elnöke és Szekeres László dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, ügyvezető igazgató üdvözlő távirat-

ban fejezték ki a magyar föld népe nevében jókívánságait Herczeg Ferencnek, az ünnepelt magyar írófejedelemnek 80-ik születésnapja alkalmából.

Az üdvözlő táviratra válaszolva Herczeg Ferenc a következő levelet intézte Mayer János elnökhez:

Kegyelmes Uram!

Minden magyar író álma, hogy a közelbe juthasson a nemzet gránit-alapjának, a gazdák osztályának, ezért hálás szívvel és mély tisztelettel köszönöm Excellenciának, aki joggal beszél a nép millióinak nevében, a meg-tisztelő és jóleső születésnapj üdvözléssel.

Vagyok Excellenciád lekötöztetett igaz hive:

HERCZEG FERENC s. k.

Felemelte a kormány a hadigondozottak járadékait

A hivatalos lap október 16-iki száma közölte a magyar királyi kormánynak 4760/1943. M. E. sz. rendeletét, amely szerint

a hadigondozottak minden kategóriájának, a hadirokkantaknak, özvegyeknek és árváknak hadigondozási pénzellátásait jelentősen felemelte.

Igaz ugyan, hogy a hadigondozási járadékokat ez év január elsejével már jelentős mérvben felemelték, azonban tekintettel arra, hogy időközben mind a közalkalmazottak, mind a magánalkalmazottak illetményeit új szabályozták, az utóbbi hónapokban történt áremelkedések miatt is, elhatározta a kormány, hogy a hadigondozottak pénzellátásait ugyanolyan mértékben — tehát 20%-kal — felemeli, mint a közalkalmazottakét. Ezt az elhatározást váltja valóra a most megjelent rendelet, amely ez év november 1-ével lép hatályba.

A járadékok 20%-os emelése nemcsak a jelenlegi világháború áldozataira, hanem a régi 1914-18. évi világháború hadigondozottaira is vonatkozik. A légítámadások polgári áldozatainak segyélyét a honvédelmi miniszter külön rendelettel ugyanolyan összegben

állapította meg, mint a hadigondozottakét.

Az új kormányrendelet értelmében egy 100%-os (I. járadékosztályú) hadirokkant közlegény járadékát ezentúl havi 160 P-ben, a 75%-os rokkantét havi 72 P-ben, az 50%-osét havi 36 P-ben állapították meg. A régi világháborús 25%-os, vagyis IV. járadékosztályú hadirokkant járadéka, amelyet félévénként kap kézhez, havi 2 P 40 fillér összegű; ezeknél az kell figyelembe venni, hogy rokkantságuk oly csekély fokú, amely a keresőképességben alig észrevehető — csökkenést okoz, azonban a szerzett jogok tiszteletben tartása mellett ezt a kisebb összeget is felemelte a kormány és folyósítja az érdekelték részére. A jelenlegi háború 25%-os rokkantjai, bár éppen olyan jogokat és kedvezményeket élveznek, mint a régi világháború IV. járadékosztályú hadirokkantjai, pénzellátásban nem részesülnek, de ez a körülmény szerzett jogukat semmilyen sem csorbitja, mert pénzellátást azelőtt sem kaptak.

Azok a hadirokkantok, akik a katonaságnál valóságos tizedesi rendfokozatot értek el, vagy pedig legalább négy középiskola sikeres elvégzése után váltak rokkantakká, 100%-os rokkantság esetén havi 200 P. 75%-os rokkantság mellett havi 84 P. 50%-os rokkantság mellett havi 36 P. állást élveznek, míg 25%-os rokkantaknál ugyanaz a helyzet, mint a közlegény-rendfokozatúaknál. A tisztii ellátási csoportban, ahova

tartoznak, a tartalékos tisztiek, tisztjelöltek, sőt a karpaszományosok is, (akiket régen egyéves önkénteseknek neveztek), 100%-os rokkantság esetén havi 360 P. 75%-os rokkantság mellett havi 144 P. 50%-os rokkantság mellett havi 72 P. régi világháborús eredetű 25%-os rokkantság esetében havi 4 pengő 80 fillér járadékot kapnak.

A hadi és honvédelmi özvegyek járadéka, akik aszerint is különböző ellátási csoportokba tartoznak, hogy régi háborús özvegyek-e vagy a mostani háborúban veszítettek el férjüket, 55. életévük betöltötték-e vagy sem, végül a honvédelmi özvegyek házasságukat mikor kötötték, havi 18 P-től havi 120 P-ig terjed különböző összegű hadiözvegyi járadékot fognak kapni, míg a hadiárvák havi járadékának legmagasabb összege 96 pengő. Azok a munkaképtelen szülők és szülőtlen testvérek, akik eltartójukat veszítették a háborúban, havi 25 P. illetve a tisztii ellátási csoportban levők havi 36 P. járadék-segélyben részesülhetnek.

A család fokozottabb védelmét szolgálja a kormánynak az az intézkedése is, amely az élő hadirokkantak gyermekeit az u. n. hadigymolmokat magasabb összegű nevelési pótlékban részesíti. Ez az összeg az új háború 100%-os tisztii ellátási csoportba tartozó rokkant gyermeke után havi 24 pengőben nyert megállapítást. Szintén a család fokozottabb védelmét szolgálja az az intézkedés is, amely szerint a hadiözvegyek ellátásban való részesítésének alapját képező vagyoni és jövedelmi értékhatárt is felemeli. Ez az értékhatár vagyis cenzus a tisztii ellátási csoportba sorolható új háborús özvegyeknél havonta átlagosan legalább 300 P. az al-tisztii és legénységi ellátási csoportba sorolhatóknál legalább 180 pengő. A megszabott összegekhez az özvegynek saját ellátásában lévő és egyébként ellátásra jogosult minden gyermeke után 10-10%-ot hozzá kell számítani.

A régi világháborús hadiözvegyek vagyoni és jövedelmi cenzus a tisztii ellátási csoportban 240 P-ben, az al-tisztii és legénységi ellátási csoportokban pedig 120 P-ben nyert megállapítást, amely összegekhez minden gyermek után szintén 10-10%-ot kell hozzászámítani. Az állandóan ápolásra szoruló 100%-os tisztii hadirokkantok még havi 96 P. az al-tisztek és legénységek pedig havi 72 P. ápolási pótdíjat, a vakok pedig havi 24 P. vakvási pótdíjat kapnak. A rokkantotthonban gondozásban lévő hadirokkantok rokkantotthoni pótléka havi 20 P-től havi 60 P. összegig terjed, aszerint, hogy melyik ellátási csoportba és járadékosztályba tartoznak. A magasabb pénzellátásokat az igényjogosultak minden külön kérelmezés nélkül hivatalból fogják a központi illetményhivaltól posta útján megkapni.

Az érdekelték körében megelégedést és megnyugvást keltett a kormánynak megértő intézkedése, amelyből látható, hogy a kormány soha nem fog megfeledezni azokról, akik a hazáért a legtöbbet áldoztak.

POLITIKA

A kormányzói kézzel elnapolt országgyűlés október 21-én kezdte meg újból törvényhozói munkásságát.

A képviselőház október 21-iki ülésén Kállay Miklós miniszterelnök felolvassa a legfelsőbb kormányzói kéziratot az országgyűlés egybeüléséről, majd a 22-iki, érdemleges ülésén Reményi-Schudler Lajos pénzügyminiszter betérjeszti a jövőévi

állami költségvetést és emondja nagy érdeklődéssel várt költségvetési beszédet.

A házzabályok értelmében a költségvetést először a bizottságok tárgyalják le. A bizottságok ülése előreláthatóan október 26-án kezdődik.

A felsőház ugyancsak 21-én tartja első ülését a kormányzói kézirat kihirdetésével. Ugyanezen az ülésen örökítik meg a felsőház nemrég elhunyt elnökeinek, Széchenyi Bertalan grófnak emléket. Október 22-én a felsőház költségvetést tárgyalja. 23-án pedig megválasztják a felsőház új elnökét.

Hatálybalépett a földmivvelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről, valamint szakszerűségének előmozdításáról szóló kormányrendelet

Két hónappal ezelőtt jelent meg a földmivvelésügyi igazgatás egyszerűsítéséről és szakszerűségének előmozdításáról szóló kormányrendelet. A rendelet szerint számos olyan ügy, amelyet eddig a földmivvelésügyi minisztériumban intéztek, az alsóbb hatóságokhoz és hivatalokhoz kerül s ezáltal az ügyintézés a jövőben egyszerűbb és gyorsabb lesz.

Ez a kormányrendelet most lépett hatályba Bánffy Dániel báró földmivvelésügyi miniszternek a Budapesti Közlöny október 1-én megjelent számában közzétett rendeletével, amely a hatóságok részére utasításokat ad és egyben tájékoztatja az érdekelt közönséget.

Többek között kimondja a rendelet, hogy

a gyümölcsfaiskola létesítésének, illetőleg üzemeltetésének, továbbá a díofa kivágásának és szállításának az engedélyezésére irányuló kérelemmel a gyümölcsfaiskola felvése, illetőleg a díofa termőhelye szerint illetékes kerületi felügyelőséghez kell fordulni.

Uj szőlő telepítésének és szőlőtelep létesítésének az engedélyezését a szőlészeti és borsászati felügyelőségtől, a must javításának, tipusbor, esemegebor, burecet stb. gyártásának az engedélyezését pedig az Országos m. kir. Szőlő- és Borgazdasági Kísérleti Intézetnél kell kérni.

Az erdőgazdálkodással kapcsolatos ügyekben a kérelmeket eddig

is legelőbb esetben az erdőfelügyelőségnek, vagy az erdőigazgatóságunknál kellett benyújtani, ez a helyzet a jövőben nem változik. Az egyszerűsítés itt abban nyilvánul meg, hogy számos olyan ügyet, amelyben a határozatot eddig a földmivvelésügyi minisztérium, vagy a gazdasági albizottság hozta meg, most az erdőigazgatóság, vagy a gazdasági albizottság végérvényesen intézi el.

A köznyelvésztés céljára szolgáló apaállatok beszerzésével, tartásával, vagy gondozásával kapcsolatban ezentúl a vármegyei gazdasági felügyelőség engedélyezheti segélyeket, kedvezményeket, díjakat és jutalmakat.

A legeltetési társulatok határozatainak egy jelentős részéhez nem kell ezentúl földmivvelésügyi minisztériumi jóváhagyás. Az állategészségügyi igazgatás terén egyszerűsített eljárásokra vonatkozóan kimondja a rendelet pl. hogy marharaokodul ki nem jelölt állományra és gépkocsin történő állatszállításához vizsgáló állatorvos kirendelését a törvényhatóság első tisztviselőjétől kell kérni és szabályozza az eljárást azoknál az ügyeknél, amelyeknél a kormányrendelet folytán a jövőben a törvényhatóság első tisztviselője helyett a járási m. kir. állatorvos jár el. Foglalkozik a végrehajtási utasítás részletesen a vízügyi igazgatásnál történt egyszerűsítéssel is és ebben a tekintetben a kormányrendelet alapján hatáskört kapott vízügyi műszaki hivatalok részére tartalmaz végrehajtási rendelkezéseket.

gatlant engedett át, melynek átengedése következtében megélhetését elveszti, kérelmére kártalanítás fejében csereingatlant kell adni. A csereingatlantok értékét a kisajátítási kártalanítási eljárás során a földmivvelésügyi miniszter által megállapított értékekkel kell számításba venni. A jelen rendelet alapján történő ingat-

lanszerzés vagyonaátruházási ille-tek alól mentes. A honvédelmi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértve gondoskodik arról, hogy azok, akiknek ingatlanát hovádelmi célokra vették igénybe, lakóház, gazdasági épület, kút és más szükséges gazdasági építkezésre szolgáló anyaghoz hozzájussanak. Ez a rendelet október 5-én hatályba lépett.

Ismét lehet téliruha-csomagot küldeni hadműveleti területre

A hadműveleti területen lévő honvéd és munkaszolgálatos egyének részére téli ruhaneműt és övöcikkeket tartalmazó csomagok küldését a honvéd vezérkar főnöke újból engedélyezte.

Minden egyén részére egy darab ilyen csomag adható fel.

A feladás ideje október 25-től november 6-ig bezárólag. Budapestben csak a „Budapest 72.” (Verseny utca 1.) és a „Budapest 59.” (Vilmos császár-út 16.) számú postahivataloknál lehet feladni ilyen csomagokat, vidéken azonban bármely postahivatalnál, de csak a délelőtti órákban 13 óráig. A csomagok felső súlyhatára tíz kilogramm.

A csomagokban kizárólag csak téli ruhaneműk vagy övöcikkeket küldhetnek: ujjas, irhamellény, bekecs, bundabélés, télling, alsónadrág, téllharisnya, kapeca, kesztyű (szőrme, kötött), haskötő, térdmelegítő, érmelegítő, fülvédő, nyaksál, takaró, meleg sapka (kucsmá, hősapkák), eszma, cipő, melegítőkeszülék (hőpalack). Egyéb dolgokat e csomagokban elhelyezni nem szabad. Nem küldhetők e csomagokban levelek sem.

magokban elhelyezni nem szabad. Nem küldhetők e csomagokban levelek sem.

A csomagokat a feladás alkalmával nyitva kell bemutatni, hogy a felvevő postaalkalmazott azok tartalmát ellenőrizhesse.

A csomagok burkolata csak zsák, vagy tartós vászon lehet, melyet a tartalom ellenőrzése után kell bevárni.

A csomagokat a tábori díj-szabásnak megfelelően díjazták.

Nyomatékosan felhívják a közönség figyelmét, hogy mind a csomagolásnál, mind a csomagok olvashatóan való címzésénél mindenki gondosan járjon el és a csomagok címlapjának másolatát, valamint a tartalomról egy jegyzéket a csomagba helyezzen el, mert csak így biztosítható, hogy a csomagok ép állapotban és késedelem nélkül kerüljenek a címzettekhez. A téli ruha tartalmú csomagok feladásához kék bélyegjegy, vagy pedig külön engedély nem kell.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A világháború eseményei az elmúlt héten sem hoztak döntést. Olaszországban az angolok szünték meg az alig lépésről-lépésre tudnak előbbrehaladni, súlyos veszteségeket szenvedve el a németek ellenállásán. Kőrülből ugyanaz a helyzet Oroszországban is, ahol a Szovjet földi és légi hadereje tízezerföldiek meg szinte hiábavalóan mértékben.

Persze, evelőre nem hoztak nyilvánosságra a moszkvai külügyminiszteri értekezlet programját, a jelek azonban arra mutatnak, hogy

a három ország között meglehetősen súlyosak az ellentétek.

Ezeknek az ellensúlyozása, illetve a Szovjet hangulatának megjavítása érdekében az angolok újabb hadianyagot, nehéz bombázókat és más fegyvereket ígértek a Szovjetnek — hitellel. Ez azonban nem létszágon elégti ki az orosz igényeket. Erre vall az, hogy

Az angolok az oroszok támogatásának hiánya miatt korábban, sőt alaplatannak bizonyult.

A tengeraltjárók újból akcióba léptek és eredményeik ezúttal is vetekednek a régiekkel.

Nem kevésbé kínos megdöbbenést keltett az angolok körében a német légharítás tökéletesedése.

Az egyik legutóbbi, Nyugat-Németország elleni légitámadás során a bevetett amerikai légerőknél mintegy felét lőtték le a németek.

Roosevelt elnök maga is kénytelen volt leplezetlenül beismerni, hogy hasonló arányú veszteségeket nem bírna el az angolszász fegyverkezés.

A portugál-angolszász egyezmény ellen, amely tudvalegően a portugál szigetek átengedésére vonatkozik, Németország erőlyos tiltakozást jelentett be Lisszabonban, fenntartva magának az ellentétekdesek jogát.

Hosszú húzavona, kétségbeesett erőfeszítések után végre

elérkezett a moszkvai háromhatalmi tárgyalás ideje is. Eden, Anglia és Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere október 18-án megérkezett Moszkvába, hogy tárgyaljon Molotovval, a Szovjet külügyminiszterével.

az orosz újságok az angolszász külügyminiszterek megérkezéséről beszámolva, nyíltan azt hangsúlyozták, hogy Moszkvában politikai húzavonak és hátrákdések feszerezése helyett katonai kérdésekkel kell foglalkozni a háború megrövidítése érdekében. Ennek a háború-megrövidítésnek egyetlen hatékony eszköze van, ez pedig a második front, amelyet az angolszászok eddig folyton csak ígérnek, de megvalósítani nem hajlandók.

Hitler ajándéka Kormányzó Urunknak

Hitler Adolf kancellár, a Német Birodalom Főlrerje vitéz nagybányai Horthy Miklósnak, Magyarország Kormányzójának 75. születésnapjára remekművű jachtot ajándékozott. Az ajándékot Raeder tengerügy és Meissner államminiszter Visegrádon adta át a Főméltóságú Urnak, aki a miniszterelnök és számos előkelőség jelenlétében, ünnepesen vette át a Führer ajándékát.

Honvédelmi célokra kisajátított ingatlanok cserekártalanítása

A hivatalos lap minisztériumi rendeletét közöl a honvédelmi célokra kisajátított ingatlanok kártalanításáról, a rendelet szerint

cserekártalanítás céljára minden más cél kielégítése előtt fel lehet használni mindazokat az ingatlanokat, amelyek földbirtokpolitikai célokra az állami elővásárlási jog gyakorlása, vagy szabadkézbeli megvétel útján, vagy más jogszabály következtében rendelkezésre állnak. Ezenfelül ugyanerre a célra a kis-

haszonbérletekről szóló rendelkezések szerint is helye van átengedésre kötelezésnek. A cserekártalanítás céljára igénybevevtt ingatlant a termelési szempontok figyelembe vételével az átengedésre kötelezettől bármikor át lehet venni és annak birtokába adni, akinek ingatlanát honvédelmi célokra sajátították ki.

Az átengedésre kötelező határozat ellen benyújtott panasz a határozat végrehajtását nem gátolja. Ha az ingatlant a gazdasági év befejezése előtt kell birtokba adni, a kártalanítás kiterjed az ebből eredő kár megtérítésére is. Az ingatlanoknak a földmivvelésügyi miniszter által megállapított valóságos és teljes becsértékét a birtokbavétel előtt közpénzben kell kifizetni.

Annak, akinek családai otthonul szolgáló lakóházát sajátították ki honvédelmi célokra, kérelmére házhely céljára alkalmas ingatlant kell kártalanítás fejében adni. Aki honvédelmi célokra történő kisajátítás következtében olyan mezőgazdasági in-

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityezésztés törvényesen védett

RAKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖ

nélkül. Kapható és megrendelhető csak **AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII., Dohány-utca 51. fsz. 2/a **Árak demóvona az Budapest**

5	10	15 liter
12 16	22 28	33 66 P

a pénz előzetes beküldésével 40 t. levonandó

Szász Lajos miniszter és Jurcsek Béla államtitkár magas kormányzói kitüntetésére

A Kormányzó Ur a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Szász Lajos dr. magyar királyi titkos tanácsos, közellátásügyi tárca nélküli magyar királyi miniszter, országgyűlési képviselőnek a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Érdemrend

Nagykeresztjét adományozta.

Ugyanakkor a Kormányzó Ur az ország közellátásának biztosítása érdekében végzett kimagasló eredményes munkásságáért Jurcsek Béla államtitkárnak a Magyar Érdemrend Középkeresztjét a csillaggal adományozta.

Bonczos Miklós államtitkár az Országos Hadigondozó Hatóság elnöke

A hivatalos lap október 14-iki száma legfelsőbb elhatározást közöl, amely szerint a miniszterelnök előterjesztésére vitéz nemes Bonczos Miklós dr. államtitkárt, az Országos Hadigondozó Hatóság elnöki, vitéz nemes Máthé Kálmán altábornagyot pedig a Hatóság alelnöküi teendőinek ellátásával bízta meg.

Vitéz Bonczos Miklós mint árvédelmi kormánybiztos, majd mint a Lúlföldi magyarok betelepítésével megbízott kormánybiztos szerzett halhatatlan érdemeket, bebizonyította azt, hogy pártatlan körültekintéssel, rendíthetetlen fajszeretettel és főként meleg szociális érzéssel intézi mindenkor széles, bajtól sújtott néprétegek sorsát. Bizakodó szeretettel köszönti a közvetlenül érdekelt hadigondozottak táborá és a velük együttérző magyar nép új, gyönyörű tiszttségében vitéz Bonczos Miklóst.

Vitéz Bonczos Miklós, az Országos Hadigondozó Hatóság elnöki teendőinek ellátásával megbízott igazságügyi államtitkár a következő nyilatkozatban vázolta terveit:

— Szívszerinti legbensőbb érzéseimtől indítva vállalom ezt a feladatot, nemcsak azért, mert kötelességemnek tartom, mert legközelebb áll szívenhez a magyar hadigondozott ügye. Jól ismerem a magyar háborús katonát, aki áldozatot tudott hozni a nemzetért és jól ismerem azt a nehéz sorsot is, amely keresőképességének elvesztése vagy esőkenése foly-

tán öt érte. Minden érzésem, minden akaratom és minden energiám szolgálni fogja azt a magas célt, amely tulajdonképpen nem más, mint a nemzet haláljának méltó formák, eszközök és módok között történő kifejezése.

— A hadigondozás legjelentősebb feladatainak — a gyógyászati gondozáson és járadékellátáson felül — azt tekintem, hogy a háború által károsult családokat a szociális megsegítés különböző eszközeivel felemeljem és életüket lehetőleg arra a színvonalra állítsam vissza, amelyen őket a háború kitörése érte.

— Tisztaban vagyok azzal, hogy a hadigondozás nem karitatív tevékenység, hanem kiváltképpen nemzetgazdasági feladat, mert a hadirokkantakat minél előbb vissza kell vezetni a termelő munkába. Ennek a célnak elérésére az állam hatalmát és a társadalom megszervezett erejét akarom egyesíteni.

— Tudom, hogy az újjáéledő intézmény, az Országos Hadigondozó Hatóság sok bonyolult problémát fog találni, de látom a példát is, amely a szándékaimat megerősíti, hiszen a reám bízott Országos Hadigondozó Hatóságban nemcsak jogutódot, de szellemi örökösét szeretném megteremtetni annak, amelyet néhai Telegdi Pál gróf vezetett. Szervezőmunkámat ennek a nagy elődnek, Telegdi Pál grófnak tanításai és az ő általa megalapított intézmény mindmáig megöröszött nemes hagyományai fogják irányítani.

— Dolgozni, szervezni és seteni fogok. Ez a programom.

A textillákon a közellátásügyi miniszter rendelete értelmében feltüntetik azok árát is.

A közellátásügyi miniszter a mezőgazdasági munkásság ruházati akciójának lebonyolítására valamennyi közellátási kormánybiztoshoz körlevelet intézett, amelyben közölte, hogy az egyes törvényhatóságok részére a különböző textillákból milyen mennyiséget bocsát rendelkezésre. A miniszter a körlevélben külön felhívta a figyelmet az igényjogsultság pontos megállapítására és közölte azt is, hogy

a többgyermekes családokat és a haretéri katonai szolgálattal kapcsolatos különleges körülményeket mindenkor méltányolni kell.

Az egy-egy városban vagy községben megállapított igényjogsultak számát a kormánybiztos jóváhagyás után a Textil Központoz kell bejelenteni, hogy a kiosztásra kerülő ruhanemű minél előbb megküldhető legyen. Az igényjogsultaknak szóló utalványok szétosztását a közellátási kormánybiztos által kijelölt közhatósági szerv intézi.

Az utalványokat az akció lebonyolításában résztvevő textilárkereskedőknél lehet beváltani. A miniszter a körrendelet végén felkérte a kormánybiztosokat, hogy az igényjogsultság megállapítására szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg s az akcióval kapcsolatos különböző műveletek keresztülviteléért állandóan személyesen ellenőrizzék.

Takarításhoz

csak **VIM**

Hangya-raktár avatása Máramaroszigeten

A keleti és északi országrészek visszacsatolása után a Hangya Szövetkezet egymásután alakította meg kirendeltégeit és fiókjait a Felvidék és Kárpátalja különböző községeiben és városaiban. A kárpátaljai szövetkezetek központja Máramaroszigeten székelt, itt van a Hangya vármegyei kirendeltége, a Hangya Konzum Szövetkezet kirendeltége és a kárpátaljai Hangya Szövetkezet erdélyi élmezőnye alosztálya. A Carpathia Italmérő Szövetkezet 36 fiókkal dolgozik Kárpátalja területén, negy száztól tart fenn, a Konzum Szövetkezet pedig 21 fiókot létesített. Eddig a Hangya Szövetkezet Máramaroszigeten mintegy hét helyen raktározta el a fiókok részére érkező nagymennyiségű árut, miután azonban ezek a zsúfolt és nem megfelelő raktárak nem tudták teljes egészében a kívánt célt elérni, ezért a Hangya most közvetlenül az állomás mellett hatalmas raktárházat, illetőleg kirendeltséget létesített.

A Hangya új raktárát most avatták fel nagy ünnepélyességgel. Az avatáson megjelent és beszédet mondott Wünscher Frigyes, a Hangya alelnök-vezérigazgatója. Megjelentek az ünnepségre a helybeli előkelőségek, a kárpátaljai és erdélyi Hangya kirendeltségek. Hangya fiókok vezetői, valamint a hatóságok és különböző egyesületek s testületek képviselői közül igen sokan.

Wünscher Frigyes avatóbeszédében rámutatott arra, hogy ha a magyar szövetkezők ilyen új berendezést adnak át rendeltetésének, az szemmel látható bizonyítéka annak, hogy a szövetkezők előre haladt azon az úton, mely egyre tökéletesebbé teszi azt a szolgálatot, melyet nyújt tagjainak, s hogy megfelel céljának.

— Örülök — mondotta — hogy mi, magyar szövetkezők, itt Máramaroszigeten megmutathatjuk, hogy nem jödünk meg a nehézségektől, szívesen jövünk, vállalunk. Amikor a kirendeltséget rendeltetésének átadom, a legnagyobb örömmel mondom köszönetet elsősorban a hatóságoknak megértésükért és támogatásukért — mondotta a továbbiakban a vezérigazgató. — Más kedvvel és ambícióval dolgozik a szervezet olyan helyen, ahol megértést, barátságos közfoglást tapasztal, mint ott, ahol nincs meg ez a kellő meg-

értés. Sok helyen a teleges szövetkezeti munka lefejeződik a támogatás és megértés hiányában. Nem hiszem, hogy a mai viszonyok között szükség volna arra, hogy a magánkereskedelem és a szövetkezeti kereskedelem között elmentéket keressünk. Nem kell egyenlőtáposni, megtalálhatjuk az együttérző utat. Azzal a kívánsággal adom át ma ezt az épületet, áldja meg az Isten munkáját azoknak, akik itt dolgozni fognak, tegye lehetővé, hogy a magyar szövetkezeti tábor a magyar testvéri egyetértés jegyében menjen nagyobb sikereket érjen el.

A megjelent előkelőségek nagy éljenzéssel és tapsal fogadták a vezérigazgatót szavai, majd a meghívott vendégek megtekintették az új épületeket és raktárakat, melyekről távozóban a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak.

Robbanó cigarettatárcát találtak Romániában. A román lapok beszámolóinak arról, hogy egy brailemegei községben Tomescu földműves a falu főutcáján cigarettatárcát talált. Felvette és felakarta nyitni, mire a tárca felrobbant, Tomescu mindkét kezét könyökből leszakította és teste egyéb részein is súlyos sérüléseket okozott. Állapota aggasztó. A vizsgálat megállapította, hogy a cigarettatárcát, mint más hasonló tárgyakat is, ellenséges repülőgépről dobták le.

TEL.: 128-042

NAVALDA
GÉPSZIJÜZEM
BUDAPEST VI. HAJÓS, U. 21.

MEGINDULT A NÉPRUHÁZÁSI AKCIÓ

Ez évben a kormány az eddiginél szélesebb keretek között kívánja a mezőgazdasági és háziipari munkásság részére térítést, felérneműt, valamint egyéb háztartási textíliákat biztosítani. A háziipari munkásság ellátása az egyes üzemek keretén belül már folyamatban van s a mezőgazdasági munkásság ruházati gondjainak enyhítésére szánt ruhaneműek szétosztása iránt is intézkedés történt.

Az akcióban mint igényjogsultak elsősorban a mező-, kert- és erdőgazdaságban alkalmazott éves gazdasági eselédek részesülhetnek.

MINDEN HANGSZERT

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves

Reményi Mihály
hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.
Kérje Sz. sz. díjmentes árjegyzékemet.

de rajtuk kívül számításba jönnek az erdőgazdasági idénymunkásai és a somnás idénymunkások is.

A közellátási kormányzat az elmúlt évek tapasztalatai alapján nagy gondot fordít az igényjogsultság megállapítására. A törvényhatóságok és községi közellátási bizottságoknak jut az a feladat, hogy az igényjogsultságot megállapítsák. Minthogy e bizottságok tagjai a helyi viszonyokkal ismerősek, minden remény meg van arra, hogy az igényjogsultság megállapítása a tényleges helyzetnek megfelelően és a legkörültekintőbben fog történni.

Ugyanakkor a múlt tapasztalatai alapján különös gondot ügyelnek arra

s szigorúan ellenőrzik, hogy valamennyi igényjogsult megkapja a részére engedélyezett ruhaneműt. A lebonyolítás során újítást jelent, hogy az ellátásban részesülők lezárt egységosamagokba kapják meg a szükségesülük kielégítésére szánt textíliákat. Azok, akik hekes, vagy felsőruházatot kapnak, a szövetvel egyidejűleg megkapják az elkészítéshez szükséges bélést, vattát és varrocsmát is.

GAZDATUDOMÁNY

Sok kukoricaszár van még a földeken!

Többször utaltunk arra, hogy sok téli takarmányra tehet szert az élelmes gazda, ha a kukoricaszárát kellő időben összegyűjti, majd kellő gondossággal konzerválja.

Egy kat. holdon szokott teremni 20-30 q kukoricaszár. Tekintettel most már arra, hogy az októberben levágott kukoricaszár métermázsája 26 kg, azaz gyengébb szemével felérő keményítőértékű tápanyagot nyújt állatainknak, így ki derül, hogy 1 kat. hold kukoricaföldről 20-50 métermázsára szána-értékű takarmányt gyűjthetünk akkor, ha kellő gondossággal járunk el.

A gondosság nyilatkozotték meg abban, hogy a csövek letérése után azonnal vegyük le a szárat és mielőbb vigyük kévékbe kötve olyan helyre, hol az eső, szél, stb. nem éri. A szárat azonnali levágására azért van szükség, mert a eső letérése után a növény még tovább élme, miközben a benne levő cukor részben elégme, részben emészteletlen rostanyagokká alakulna. Weiser és Zajtay, nagyérdemű kutatóink megvizsgálták az október elején és november elején levágott kukoricaszár tápanyagtartalmát s míg az októberi szárnak 100 kg-jában 26 kg keményítőértékű, a novemberiben már csak 14 kg keményítőértékű tápanyagtartalmat találtak. Míg tehát az októberben levágott kukoricaszár még a gyengébb szeművelkelkel egyenlő értékű, a novemberi már a takarmány-szalmák tápértékét se éri el. A veszteség, mit egyhónapi késlekedés miatt szenvedünk. 1-1 holdon 5 métermázsára darának tápértékével ér fel.

De munkánk ne merüljön ki csak abban, hogy a szárat a tövükről levágjuk. Hibás lenne a szárat a szántóföldön hagyni, hogy ott a szél tépdesse, az őszi eső, sőt esetleg a hó áztassa. Hiszen tudjuk, hogy a ruden heverő szénából is milyen sok értékes tápanyagot áztat ki a csapadék. Így lenne ez a kukoricaszárnál is. A víz kilúgozta a száradó s így fel-felrepedező, a szélről meghasogatott levelekből a könnyebben oldható tápanyagokat. Megtelepded-nének a kukoricáombban a penészgombák és különféle korhaszító, rothasztó baktériumok, melyek minden benne levő tápanyagot, iz-es zamatanyagot felemésztenék. Így hetek múlva az izetes takarmány helyett már csak izetlen kóról, tűzre való anyagot tudnánk hazavinni.

Ha nincs alkalmunk a kukoricaszárát felszeckázva, más nedvű-takarmányfélékkel (cukorrépa, kórna, cukorgyári répaszetel, takarmányrépa levele, zöld mustár, pohánka, stb.) keverve besavanyítani, akkor arra helyezzünk súlyt, hogy a kukoricaszár kévékbe kötve, pajtatató alá, vagy legalább jól befedett kazalba kerüljön, — még mielőtt az eső, hó kiáztatja volna belőle a tápanyagokat.

Rohamosan terjed a silózás. A takarmánygazdálkodás legmodernebb formája a silózás, amelyet néhány év óta Magyarországon a kisgazdaságok között is népszerűsítettek. A földmívelésügyi kormányzat kedvezményes akcióval segíti elő a kis gazdaságokban a silóüzemeltetés bevezetését. Három esztendő alatt közel 15.000 siló épült fel, amelyekben körülbelül egymillió köbméter takarmányt lehet konzerválni. Ebben az évben 7500 új siló épül az általi akció keretében.

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOKHOZ

Mennyi pénzt szabad Németországból hazaküldeni?

Minden hivatalosan Németországba szerződött magyar mező- és erdőgazdasági munkásnak vagy munkásnőnek németországi keresetéből

havonként 80 márkát szabad hozzátartozói címére Magyarországra átutaltatni. Családos munkások, vagy munkásnők azonkívül minden, a családdal együtt élő gyermekük után további 10 márkát küldhetnek haza.

Ez az átutalási engedély csak arra az időre vonatkozik, amíg a munkás tényleg Németországban dolgozik, tört hónap azonban egész hónapnak számítandó. Más szóval, aki 4 hónapig dolgozik Németországban, annak négyszer szabad a fenti összeget átutaltatni, ha azonban 4 és fél hónapig dolgozik, ötször küldhet haza pénzt.

A pénzhozatalás körül

a csoportvezetőknek és tolmácsoknak hazafias és emberbaráti kötelessége, hogy munkástársaiknak segítségére legyenek.

Figyeljenek arra, hogy

mindenki megkapja és megőrizze a munkaadójának átadott összegről szóló nyugtát.

Mi történik a munkaadónak átadott márkaösszeggel?

A német munkaadó köteles a munkástól átvett, vagy béréből levonásba hozott átutalási összeget azonnal a Deutsche Bank címére elküldeni.

A Deutsche Bank továbbítja az összeget Budapestre az O. K. H. címére, az pedig elküldi annak a vidéki hitelszövetkezetnek, amelyik a munkás, illetőleg a címzett lakóhelyéhez legközelebb fekszik.

A vidéki hitelszövetkezet értesíti a címzettet és kiflzetli neki az átutalt pengőösszeget. Ha azonban a munkás személyesen akarja hazatérésekor az átutalt keresetét felvenni, úgy hazaérkezéssel jelentkeznek az Országos Központi Hitelszövetkezetnek lakóhelyéhez legközelebb eső (illetékes) fiókjánál.

Fentiekből láthatjuk, hogy a munkások átutalási postai úton Németországból és Magyarországon több pénzintézet kezén mennek át. Háborúban vagyunk, s ezért rendszerint eltart négy hétig, amíg a munkás által feladott pénz a magyarországi címzethez megérkezik. Előfordulhat azonban, hogy az átutalás hat hétig is eltart.

Senki se legyen tehát förelmetlen, senki se sürgesse az átutalást hat hét leforgása előtt, azonfelül pedig a családjának, illetőleg a címzettnek is írja meg, hogy az átutalt pénz körülbelül hat hét múlva fog megérkezni.

Mennyi pénzt szabad a munkásoknak magukkal vinniük, ha Németországból hazatérnek?

Hazatérő magyar munkásoknak legfeljebb 10 márka értékű érepenzt, vagy esetleg 1, 2 és 5 márka névértékű bankjegyet szabad a határon át magukkal vinniük. Nagyobb címletű bankjegyet a határon átvinni nem szabad. Tíz márkánál nagyobb összeget a német határközégek elkoboznak, azonkívül minden kihágást szigorúan büntetnek.

Figyelmeztetjük a munkásokat arra is, hogy Magyarországon a pénzintézeteknek nem szabad 10 márkánál nagyobb összeget beváltaniuk. Sőt még a 10 márkánál kisebb összegek beváltása is nehézségekbe ütközik, ezért kívánatos az, hogy keresetét mindenki a szabályos úton utaltassa haza, az át nem utalható felesleget pedig vásárolja el.

A GAZDA

ad:

kap:

1. 90 pengő vételárát;
2. beszoigálatási kötelessége teljesítésébe 220 búzaegységet iavára írnak;
3. 10 kg szappan vásárlására szőlő utalványt kap;
4. 400 négyszögöllel csökken-tik az ipari növényekkel bevetendő területet

1 q sajáttermésű tökmagot

Ne etessünk zsenge ciroknövényt

Illetékes helyről felhívják a gazdák figyelmét, hogy ne legeltessek, ne etessék frissen a zsenge ciroknövényt, mert mérgező lehet. A zsenge ciroknövény legeltetése, vagy frissen etetése ugyanis súlyos lehet az állatokra, súlyos megbetegedést, sőt elhullást is okozhat. Ez nemcsak a nálunk újabbban termesztett édes-cirokra: samacra, vagy népiesen meznadra, hanem minden más cirokra, tehát a cukor-cirokra, a seprő-cirokra, a szemes cirokra és a cirokfűvekre is vonatkozik. A cirokfélék zsenge korukban olyan vegyületet tartalmazhatnak, melyből az állatban az igen mérgező cianhidrogén (kéksav) képződik. Attól függően, hogy a zsenge növényben mennyi ilyen vegyület volt és hogy az állat a növényből mennyit evett, az állat műló rosszlléte, súlyos megbetegedése, sőt esetleg elhullása következhetik be. Minthogy nem lehet tudni, hogy a veszedelmet okozó vegyület a természetes viszonyokból eredően, mikor és milyen mennyiségben keletkezik a zsenge ciroknövényben, a legnagyobb óvatosságra van szükség, hogy az állatokat baj ne érje. Ezért a következő rendszabályokat célszerű betartani.

A cirokféléket, így az édes-cirokot is, mintegy 0.8-1.0 méterre, de legalább is 60 cm-re legyenek megünni és csak ezután kaszáljuk. A lekaszált cirokot 1-2 napig fonnaszuk és felszeckázás után etessük. A zölden fel nem etethető mennyiséget legjobb besavanyítani. A tarlót nem szabad legeltetni. Ha a sarjút 60 cm-re nőtt, akkor már zölden is etethetjük. A sarjút, ha 50-60 cm-nél alacsonyabb, besavanyíthatjuk. Ha a tarló annyira gyengén sarjadzik, hogy arról már nem lehet, vagy nem érdemes kaszálni, azt ne legeltessük, hanem szántuk le. A rosszul sikerült vetést nem szabad legeltetni. Hangsúlyozzuk, hogy csak a zsenge ciroknövények frissen etetése okozhat bajt, de ezek is besavanyítással és fonnaszútsással ártalmasságukat elvesztik.

Négy kilogramm cukrot kapnak az izesges méhesaládok. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület értesíti az izesges méhesaládok tulajdonosait, hogy a penzügyminiszter a földmívelésügyi miniszterrel egyetértésben azon községek méhesalád-tulajdonosai részére, akik önhibájukon kívül a rossz legelő miatt méhesaládjajkál a téli élelmet behordani nem tudták és ennek következtében a méhesaládok elpusztultának, családonkint legfeljebb négy kilogramm méhetető cukrot utalt ki. A méhetető cukor az illetékes községi előjáróságoknál igényelhető.

A termelők is besűrítethetik sajáttermésű mustjukat. A hivatalos lap kormányrendeletet közölt a must besűrítéséről. A rendelet kimondja, hogy az idej termésű mustból besűrített mustot csak a földmívelésügyi miniszter engedélyével szabad előállítani. Az eddigi rendszerrel szemben újítása a rendeletnek, hogy a termelő sajáttermésű mustjukat saját üzletemben javítási célokra a földmívelésügyi miniszter engedélye nélkül is besűrítethetik. A besűrített mustot csak sajáttermésű mustjuk és boraik feljavítására használhatják fel.

NOVEMBER 3-ÁN AZ ORSZÁG VALAMENNYI ISKOLÁJÁBAN MEGKEZDŐDIK A TANÍTÁS

Figyelmeztetés a szülőkhöz

Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy a középiskolákban, középfokú iskolákban, a szakiskolákban és az iskola jellegű tanfolyamokon, valamint a népiskolákban a beiratkozások október hó 28., 29. és 30. napján vannak és az 1943-44. iskolai évben

a tanítás az egész ország területén november hó 3-án, szerdán megkezdődik, amint azt a vallás- és közoktatásügyi minisztérium már augusztus hó folyamán a szünet meghosszabbításának elrendelésekor közzétette.

1941-ben 30 százalékkal kevesebb jószág hullott el, mint 1939-ben

Az egyéni és a nemzetgazdaság számára szinte pótolhatatlan kárt jelentenek minden esztendőben a ragályos vagy egyéb betegségek elhullott, kiirtott, vagy kényszerűen elpusztított állatok. Ennek a veszteségnek a nagyságát rajzolja elénk a Magyar Királyi Statisztikai Hivatal három esztendő — 1939, 1940 és 1941 adata — adatait állítva egymás mellé.

A hivatalos statisztikai adatok szerint

1939-ben összesen 116.172 hasznos háziállat — ló, szarvasmarha, juh és sertés — hullott el, vagy kiirtott ki ragadós betegség miatt. 1940-ben ezeknek az állatoknak a száma csaknem felére (59.540-re) csökkent, míg 1941-ben mindössze 41.148 állat pusztult el ragadós betegségben.

Az 1939. esztendő súlyos veszteségeit az abban az évben dúlt száj- és körömfájás és sertésvész okozta. Ebben az évben ugyanis a száj- és körömfájásban elhullott vagy kiirtott szarvasmarhák száma 3502, a juheké 2559 volt, sertésvész pusztított el 92.450 sertést.

Egyéb állatbetegségekben elhullott, vagy kényszerűen alá került az 1939. év folyamán 54.080, 1940-ben 66.023, 1941-ben 75.073 állat. Amint látjuk tehát, a ragadós betegségben elhullott

állatok száma örvendetesen csökkent, a más betegségben elhullottaké azonban erősen emelkedett a három esztendő alatt. Különösen a szarvasmarhák, juhek, kecskék és sertések betegedtek meg és hullottak el, vagy kerültek kényszerűen elpusztításra, különösen az emésztőszervek megbetegedése miatt.

Itt említjük meg, hogy

1939-ben 1284 állatorvos teljesített szolgálatot;

ebből állami szolgálatban állt 286, törvényhatóságoknál és megyei városoknál 178, községeknél 135, körállatorvos volt 283, magánalkalmazásban 402 állatorvos állt.

1941. évben az állatorvosok száma 1369 volt;

ebben a számban nincsenek benne a visszaesotlott Délvidék adatai. Az állam szolgálatában 379, törvényhatóságokéban és megyei városoknál 194, községeknél 126 teljesített szolgálatot. A körállatorvosok száma 296 volt, magánalkalmazásban állt 374. Az állatorvosok létszáma tehát 6,62 százalékkal emelkedett,

az állam azonban állatorvosai számát 32,5%-kal emelte.

Bizonyos, hogy ha a többi közület és a magánosok is ilyen arányban fokozták volna az állatorvosok számát, kedvezőbbé alakult volna állategészségügyünk.

HÍREK

A néhai Kormányzóhelyettes arkapének leleplezése Bars-Hont vármegye közgyűlésén. Bars-Hont vármegye most tartotta közgyűlését, amelyen ünnepélyes keretek között leleplezték le a néhai Kormányzóhelyettes arkapének, amelyet a vármegye közgyűlési terma számára rendelték meg. *Thuróczy* Károly főispán megvívó szavait és megemlékezését a közgyűlés tagjai álva hallgatták végig. Ünnepi beszédet *Zachár* Adám esperes-plébános, törvényhatósági bizottsági tag mondott.

Hj. vitéz Horthy Miklós hadnaggya avatása. Október 14-én ünnepélyes keretek között avatták a szegedi Horthy Miklós lakatnyában hadnaggya ifjú vitéz nagybányai Horthy Miklóst, akit a szegedi gyalogezred állományába osztottak be.

Felemelték a kenyérfejadagot. A gazdasági év kezdetén rendelkezésre álló készletek lehetővé tették, hogy a kormány július 1-től felemelte a kenyérfejadagot, szeptember 1-től pedig a lisztfejadagot. Most, hogy a kenyérgabona-beszolgáltatás első időszaka véget ért, az eredmények alapján lehetségesé vált, hogy a kormány a kenyérfejadagot újra felemelje. 1943 november 1-től kezdve a kenyérfejadag az ország egész területén a jelenlegi 20 dekagramm helyett 25 dekagramm. Azok részére, akik a kenyérfejadagot kenyérliszttal kapják, a kenyérliszttel fejadag havonként és személynként öt kilogramm lesz.

Ünnepségek a borsi kastélyban. H. Rákóczi Ferenc szülőházában, a borsi kastélyban, melyet az idegen uralom alól való felszabadulás után teljesen helyreállították, az *erőik teremnek berendezését a Hangya vállalta magára*. A nemrégiben meg svár, omoldozó terem a szövetségi mozgalom áldozatkészségéből ma már korhú butorok, esillorok, fogverek és más berendezési tárgyak díszítik. s a terem egyik falán a nagy fejedelem képe látható. *Wünscher* Frigyes dr. felsőházi tag, a Hangya alelnök vezérigazgatója a körüvkebbi szövetségeket kiküldöttnek jelenlétében a napokban adta át rendeltetésének a termet. Az alelnök vezérigazgató *Komáromy* István községi főbíró köszöntötte. Egvaneak meleg szavakkal üdvözölték *el Fára* Lndár dr. polgármester, Sátorfaluihely városa nevében és *Laby* Jánosné, a szövetségű asszonyonport képviselőtében. A hangulatos házi ünnepségen, amelyen vitéz *Lehoczky* Lajos főszolgabíró is megjelent, nagygyaruhás kislányok köszöntője zárta be. Utána *Wünscher* Frigyes megbeszélést tartott a szövetségeket kiküldöttével.

Meghalt *Görgey* Artur utolsó unokája. Bohus Elma báróné volt Solymossy Lajosné báróné. *Görgey Artur* utolsó unokája, a világhíres kastélyban, ahol 1849-ben a fogyerületét aláírták, meghalt. Gyászolják gyermekeit: *Solymossy* Tibor és *Arpád* bárók, *Bündingenné* grófné és *Pallavicini* Lajosné örgófné.

GABONA-OSZTÁLY
Vásárol búzát, rozst, sön- és takarmányárpát, kukoricát, zabot, kölest és hajdínát.

OLAJMAG-OSZTÁLY
Vásárolja az összes olajos magvakat. Szerződéses alapon legnagyobb kedvezményrel szervezi az olajmagvak termelését.

GYAPJU-OSZTÁLY
Az ország gyapju termésének begyűjtését és elosztását végzi és az országos gyapjuvárosok rendezői.

MAG-OSZTÁLY
Takarmány, magvakat, hüvelyeseket, fűmagvakat vásárol és elad, termelési szerződéseket köt.

MAGTERMELESI-OSZTÁLY
Édescsillagfűt, fűborsók és babok, konyhakerti és virágmagvak szerződéses termelésével foglalkozik.

RAKTÁR ÉS SZARITÓÜZEM-OSZTÁLY
Velőmagliszt, lés, gabona, lengeri és olajosmagvak szárítása.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ- ÉS ALBIZOMÁNYOS

Vadgesztenyét gyűjtenek a leventék
— pénzjutalom a legszorgalmasabb gyűjtőknek

A vadgesztenye a háborús gazdaságunknak igen fontos és értékes nyersanyaga. A hatóságok felszólítást kaptak a gyűjtésre és most a Levente Hírközpont jelentése szerint a Leventék Gazdasági Szövetsége a leventéket is felszólítja, hogy szabadidejükben gyűjtsék a vadgesztenyét. A legszorgalmasabb gyűjtő leventék számára 1000—500—100—100 pengős jutalmakat tűztek ki. A szállítás és papírszákesomagolás árát a Szövetséges megtéríti. A vasúton feladott vadgesztenye vasúti fuvarlevelével másolatot kell beküldeni a Levente Gazdasági Szövetségek Központjába: Budapest, V., Alkotmányutca 10. III. 2.

A miniszterelnök felesége menyasszonyi ruhát adományozott egy hadigondozott menyasszonynak. *Kármán* István 75 százalékos hadirokkantak az Országos Hadigondozó Szövetség pártfogoltját altisztként alkalmazta tárházában a Hangya-szövetkezeti központ. *Kármán* István a napokban tartotta esküvőjét *Nagy-Kecskés* Erzsébettel, a raktár egyik munkásnőjével. A tarház bajtársi szolgálata gondoskodott a lakáshozjáról, a szükséges edényekről, ágyneműről, megrendezte az esküvőt, szerény esküvői vacsoráról is gondoskodott és lehetővé tette, hogy a fiatal pár az esküvő után egy hétig gondtalanul pihenessen a Hangya egyik üdülőtelepén. *Kállay* Miklósné, a miniszterelnök felesége művészi kivitelű esküvői ruhát adott a menyasszonynak, s az esküvőt ebben a ruhában tartották meg. A bajtársi szolgálat még arról is gondoskodott, hogy a menyasszony súlyos beteg édesanyja kórházi kezelésben részesüljön. Mindezzel felelelő példáját adták a tarház alkalmazottai a bajtársi érzesnek.

Idejében kössék meg a gazdák a szerződést az olajosmagtermelésre

Az ipari növények kötelező termelése tárgyában kiadott kormányrendelet jelentékeny kedvezményeket biztosít azoknak a termelőknek, akik termelési szerződéseket az év végéig megkötnek. Ezeknek a termelőknek vetésterületük minden fataszterij holdja után 30 kiló petisít utalnak ki a termelőtő vállalatok útján, amelyek a vasáriásra jogosító utalványokat január 10-ig kötelesek a termelőtő gazdáknak megküldeni. Ezenkívül a fenti határidőig megkötött termelési szerződés alapján termelt és beszolgáltatott minden 100 kiló szójabab vagy repec után 30 kiló, minden 100 kiló napraforgómag, olajlenmag, ricinus, kendermag rostlenmag, vagy főknag után 20 kiló erőtakarományt (olajpogácsát, extrahált darált) jutnak a gazdáknak hatóságj áron.

Ha a termelési szerződést december 31-ike után kötik meg, a gazda nem igényelheti a vetőmaggal kelő időben való ellátást, sem a műtrágyautalványt, az erőtakarományra pedig csak feleslegesig lehet igénye. Szerződést nem kötő gazdák semmiféle kedvezményben nem részesülnek. Június 1-től kezdve a szerződéses termelőknek a fentiekben kívül kataszteri holdanként 150 pengő kamatmentes előlegre van igényük. A multhab igen sok termelő termelési szerződést későn kötötte meg, mikoris szállítási nehézségek miatt a vetőmaggal való ellátás idejében már nem volt lehetséges. Ezért a termelési szerződések megkötésénél a szigorú határidő megállapítása nemcsak a közérdeket, hanem a termelők érdekeit is szolgálja, mert csakis a kelő időben történő szerződéskötés teszi lehetővé a jobb lebonylítást a vetőmaggal való zavartalan ellátást, végeredményben tehát a jobb terméseredményt.

Minden olvasójától egy új előfizetöt vár a VASARNAP!

ÁRRENDELETEK

Kézfónású kenderfonal

A közzétartási miniszternek a hivatalos lap október 20-iki számában megjelent rendelete szerint a háziiparilag előállított és közvetlenül az előállító kisiparos, vagy háziiparosokat foglalkoztató vállalkozó által forgalombahozott kézfónású kenderfonalnak legmagasabb eladási ára kg-ként (egy-egy kg. fonal hossza a fónomsági szám szorozva 600-zal; pl. 6-os fónomságú fonal hossza 3.600 m, 10-esé 6000 m kg-ként): 2-es 7.— P. 4-es 9.50 P. 6-os 12.— P. 6-os 14.50 P. 7-es 16.— P. 8-as 17.— P. 9-es 18.50 P. 10-es 20.— P. 11-es 21.— P. 12-es 22.50 P. 13-as 23.50 P. 14-es 25.— P. 15-ös 26.50 P. 16-os 28.— P. 17-es 29.50 P. 18-as 30.50 P. 19-es 32.— P. végül 20-as 33.50 P. Az árak legfeljebb 12% nedvességet tartalmazó mátringtól áruva vonatkoznak.

Bérfonátás esetén a vállalkozó a fonásért kg-ként az alábbi munkabéreket tartozik fizetni: 2-es fonalért 2.40 P. 3-asért 4.75 P. 6-osért 7.10 P. 7-esért 8.30 P. 8-asért 9.45 P. 9-esért 10.65 P. 10-esért 11.95 P. 11-esért 13.15 P. 12-esért 14.35 P. 13-asért 15.50 P. 14-esért 16.85 P. 15-ösért 18.10 P. 16-osért 19.30 P. 17-esért 20.70 P. 18-asért 21.95 P. 19-esért 23.20 P. 20-asért 24.50 P. fónási díjat kg-ként.

Házil kenőszappan

A hivatalos lap október 20-iki száma közli a közzétartási miniszter rendeletét a káli kenőszappan legmagasabb áráról.

A kenőszappan legmagasabb gyári eladási ára kölcsönösen 225.— P. A fogyasztói ár nem lehet magasabb, mint a forgalmi adóváltással növelt gyári eladási ár és annak 23%-át kitevő bruttó haszon együtt.

Hazal termései rizs

A közzétartási miniszter rendelkezésben állapította meg a hazai rizs hántolatlan rizs termelői árát. A rendelet szerint az egészséges hántolatlan rizs termelői ára bármely feladóállomáson 10 tonna vásúti kocsiá, illetve uszályba rakva vagy a hántolóüzem telephelyére tengelyen beszállítva métermázsánként 133 pengő. Ez az ár legfeljebb 14 százalékos viztartalmú és legfeljebb 3 százalékos idegen anyagot tartalmazó rizsre vonatkozik.

40 osztályú, 200 alkalmozott, 1500 féle árucikk a **Marnitz Zenel Központban**. A világvárosok jellegzetes üzlete az áruház, amelyben minden együtt található meg. Az áruházak igazi hazája Amerika, ahol vannak egészen mamutméretű „magazinok” is, olyanok, amelyekben egyszerűen lehet vásárolni mindent — a legváltozatosabb árucikkeket — amire egy polgárnak szüksége lehet. De meg Amerikában is vannak üzletágak, amelyek külön áruházzal tartanak fenn, s azokban egyféle árucikk ezerféle változatát árulják.

Ilyen elvek szerint megszervezték és vezették áruház nálunk a **Marnitz Zenel Központ**, mely a budapesti József-körút 37. számú háznak tekintélyes részét foglalja el, melyben valóban minden megtalálható, ami a zenével és a muzsikával összefügg. A hatalmas központ vezetője egy fiatal,

A háziasszony receptje a közzétartásban

Mit, hogyan tegyünk el télire?

Zöldpaprikát és paradicsompaprikát faladákban tárolhatunk, tiszta, száraz homok közé rétegezzük, hogy egymással ne érintkezzenek az egyes példányok. Alulra és felülre vastagabb homokréteget tegyünk, majd a ládát deszkalappal leborítva szellős, faementes helyen helyezük el.

A **hagymát** fűzerekbe fonva faladákban rakhatjuk el, szalma- vagy zsákbortással védve a fagy ellen. Időnként szellőztetéséről gondoskodni kell.

A **zöldsgépféléket, sárgárpét, petrezselyemgyökereket, zellert, céklát, feketereket, káposztát, kalarabét, kelkáposztát, tököket** egészen a tavaszi hónapokig eltarthatjuk természetes állapotban, szellős, száraz pincében vagy védett helyen készített veremben. Eltérésre csakis teljesen ép, száraz időben szedett, kifejlett, egészséges példányok alkalmasak. Ha száraz, jól szellőztethető pincénk van, a zöldsgé kiszédése előtt szórjunk el tiszta, száraz homokot egyik sarokban, a földre, vagy ládákban. A zöldsgéféleket fajták szerint csoportosítva, gondosan megválogatjuk, zöld részét levágjuk, majd egyenként egy sor homok közé rakjuk, a gyökérfeleket fejfelé lefelé. Az

egy sorok közé bőven szórunk homokot. A tök szárának metszési felületét spanyolvisszal vonjuk be, hogy korai fonnnyadását megakadályozzuk. A verembe raktározott zöldsgéretek főlé szalmatakarót és deszkákat is teszünk, hogy a fagytól és kiszáradástól megvédjük.

A **burgonya** sikeres tárolásának ugyancsak az az előfeltétele, hogy száraz időben szedett, hibátlan legyen. Tárolás előtt telet a burgonyát napos, szellős helyen kitergetjük, megszikkasztjuk és a hibás szemeket eltávolítjuk. Ezután száraz, szellős, nem világos kamrába vagy pincébe helyezük el, olyan helyen, ahol a hőmérséklet télen sem száll 8 C fok alá. A lerakott burgonyaréteg legfeljebb 80 cm vastag legyen. Ha az eraktározásra szolgáló helyiségünk fagyveszélyes, tömítsük el az ajtókat, ablakokat és a terményt szalmával, kukoricaszárral borítsuk le, ha a helyiség nyirkos, a burgonyát deszkákra szórjuk, s a fal mellé is deszkát helyezünk el. Kevesebb mennyiségű burgonya tárolására legalkalmasabbak a ládák. A láda alá léceket vagy téglákat teszünk, hogy alulról is levegőt kapjon.

Kánya Terézia

agilis, külföldiért és sokat tapasztalt üzletember, **Marnitz Frigyes**, aki a családi boltot ilyen, szinte lenyűgöző méretű vállalkozássá fejlesztette. Hogy az olvasónak fogalma legyen, mi szüföldök össze a ma már korszerűtlenül kicsiny helyen, felsoroljuk, mi minden található a **Marnitz Zenel Központban**. Első helyen természetesen a harmonikaeladás áll, melyeknek ismertelését és bemutatását szakképzett tanárok végzik. A gramofonlemezosztályon sorakozó próbafülkékben sohasem hallgat el a készülő, mindig akad, aki az új lemezek között válogat. Itt a berlini Imperial világhírű lemez, melyek Európa legjobb művészeinek teljesítményeit öröklítik meg. Másik osztályon a kották közt válogatnak a vevők. A következőn pedig a cég nagy hírű hangversenyeket készítő elő férge rendezők és szakemberek. Ezeknek a hangversenyeknek a jegyeit is itt árúsítják. Itt működik a vállalat propagandaosztálya is, amit egy ismert színházi hírlapíró irányít. Hátrább a rádió s egyéb osztályok sorakoznak. Kerekén negyven osztály, ahol összesen kétszáz alkalmozott 1500 féle árucikket tár a vevő elé. Meltán nevezik tehát ezt az örökké vidám, zenétől hangos óriás boltot **Zenel Központnak**, mert a József-körút 37. szám alatt valóban a zene központja székel...

Vásárok jegyzéke

Október 24., vasárnap: Cegléd oák., Füzesgyarmat oák., Nagykörös oák. — **Október 25., hétfő:** Acsa oák., Ávasúváros oák., Baracska oák., Bátaszék oák., Battonya oák., Békésesaba o. szm. vásár, Cegléd oák., Csellómök oák.,

Deveser oák., Dragomérfa oák., Emöd oák., Ersekújvár oák., Ersekudkert oák., Felsődabas oák., Hajdúszoboszló oák., Hetes oák., Heves oák., Ipolytság oák., Jánoshida oák., Jászfényvár oák., Kecel oák., Kézdivásárhely oák., Kóny oák., Kúnbaja oák., Kúmnadaras oák., Kúmszentmiklós oák., Mándok oák., Mezőszilas oák., Mosonmagyaróvár oák., Nádudvar oák., Nagykörös oák., Nagylőcs oák., Nagy-szöllös oák., Nemesvid oák., Oklánd oák., Ókirmező oák., Pápcse oák., Párkány oák., Pásztó oák., Pútnok oák., Sajószentpéter hák. (az 1943 október 18-iki vásár kivételével áthelyezése). Szentes oák., Téső oák., Tiszapalkonya oák., Tokaj oák., Tompa oák., Verpelét oák. — **Október 26., kedd:** Balkány oák., Battonya oák., Békésesaba o. l. óváros, Deveser oák., Diósvizlő oák., Erdőszentgyörgy oák., Felsővadász oák., Galánta oák., Gelse oák., Gesztely oák., Gyergyótligyes oák., Ipolytság oák., Kézdivásárhely oák., Komját oák., Kölesd oák., Nagybercezna oák., Nagydobrony oák., Párkány oák., Pinehely oák., Répceszentgyörgy oák., Rozsnyó oák., Sümeg oák., Szokolya oák. — **Október 27., szerda:** Békésesaba oák., Borgóprund oák., Búza oák., Ersekújvár oák., Földes oák., Galánta oák., Istvándi oák., Kézdivásárhely oák., Nagymeyer oák., Nagyszokolya oák., Óradna oák., Párkány oák., Somlószőlős oák., Szamosmészö oák., Zalaszabar oák., Zomba oák., Zsámbék oák. — **Október 28., esütőrtök:** Bős oák., Igal oák., Izmeny búcsú kirakóvásár, Jászszentlászló oák., Kapocs oák., Kaposszekeő oák., Kapuvár há., Pacsa oák., Párkány oák., Sárvár oák., Szamosújvár oák., Tét oák., Újpetre oák., Vasszentmihály oák., Zsámbék oák. — **Október 29., péntek:** Aba oák., Szamosújvár oák.

Október 30., szombat: Baja oák., Batorlonele oák., Csesztreg oák., Gyékesnyes oák., Gyergyóalfalu oák., Nyárádköszvényes oák., Osgyán oák., Szekszárd hák., Vése oák.

RÁDIÓ

Hétfőn, október 25-én:

12.10 órák: Szókratész zene. 14 órák: Szaloné. 15 órák: Táncczene. 15.30 órák: Előadás. 16 órák: Zenekari művek. 17 órák: Előadás. 17.20 órák: Cigányzene. 17.30 órák: Előadás. 18.10 órák: Hanglételek. 19 órák: A Filharmoniai Társaság hangversenye. 21.10 órák: Közvetítés. 21.20 órák: Enekaszámok. 22.40 órák: Rendőzének.

Kedden, október 26-án:

12.10 órák: Katonazene. 14 órák: Szókratész zene. 15 órák: Szaloné. 15.30 órák: Gyermekdelután. 16.20 órák: Cigányzene. 17 órák: Szókratész zene. 18 órák: „Carmen”. Dalmá 4 felvonásban. 21 órák: Könyv zene. 22.40 órák: „A dal mesterei”.

Szerdán, október 27-én:

12.10 órák: Közvetítés. 12.30 órák: Zenekari muzsika. 14 órák: Közvetítés. 15.20 órák: Előadás. 15.35 órák: Dalad. 15.40 órák: Közvetítés. 16.10 órák: Fűvészenek. 16.30 órák: Előadás. 17 órák: Cigányzene. 17.20 órák: Közvetítés. 17.35 órák: Versek. 17.45 órák: Szüreti közvetítés. 18 órák: Homvédműsor. 19 órák: Közvetítés. 19.20 órák: Versek. 19.40 órák: Magyar művészek. 17.35 órák: Közvetítés. 20.10 órák: Budapesti Hangversenyzenekar. 21.05 órák: Felolvasás. 21.20 órák: Operaház zenekara. 22.40 órák: Táncczene.

Csütörtökön, október 28-án:

12.10 órák: Rendőzének. 14 órák: Fűvészenekari. 15 órák: Szókratész zene. 15.40 órák: Előadás. 16 órák: Közművelődési előadás. 16.15 órák: Táncczene. 17 órák: Előadás. 17.10 órák: Magyar művészek. 17.35 órák: A földművelésügyi miniszter ünnepi előadása. 18 órák: „Donizetti-est”. 20 órák: Előadás. 20.15 órák: „Mindenből mindenkinek”. 22.40 órák: Hanglételek.

Pénteken, október 29-én:

12.10 órák: Szaloné. 14 órák: Dalok és hangversenyzölök. 15 órák: Melleszenekari. 15.50 órák: Előadás. 16.15 órák: Enekgyűjtés. 17 órák: Magyar ének — magyar lélek. 17.30 órák: Német hallgatónak. 17.50 órák: Sportközlemények. 18 órák: „Böhémélet”. Dalmá 4 felvonásban. 21 órák: Török est. 21.30 órák: Csárdások. 22.40 órák: „Dal és mosoly”.

Szombaton, október 30-án:

12.10 órák: Szókratész zene. 14 órák: Fűvészenekari. 15 órák: Táncczene. 15.50 órák: Előadás. 16.10 órák: Szókratész zene. 17 órák: Enekaszámok. 17.25 órák: Versek. 17.40 órák: Zongoraszó. 18 órák: Csevegés. 18.10 órák: Hanglételek. 18.30 órák: Felolvasás. 19 órák: „Vidám zenes hétvége”. 21 órák: Hanglételek innen-onnan. 21.20 órák: Cigányzene. 22.40 órák: Magyar nóták.

Vasárnap, október 31-én:

7.30 órák: Szózat. Reggeli zene. 8.15 órák: Hírek. 8.30 órák: Özinte beszéd. 9 órák: Egyházi ének és szentbeszéd. 10 órák: Református istentisztelet. 11 órák: Evangélikus istentisztelet. 12.15 órák: Levente felőla. 12.55 órák: Budapesti Hangversenyzenekar. 14 órák: Művelődési. 15 órák: A földművelésügyi miniszter ünnepi előadása. 15.45 órák: Cigányzene. 16.10 órák: Előadás. 16.30 órák: Szaloné. 17 órák: Táncczene. 18 órák: Közvetítés. 18.10 órák: Vonósnyegyes. 19 órák: Magyar filmenek. 20 órák: Részletek a Három a kislány c. operából. 22.40 órák: Hanglételek.

BUDAPEST I.: Október 28-án, esütőrtökön 17.50 órák: Neth Aladár: „TELI TAKARMANYOZÁSI GONDOK”. — Október 31-én, vasárnap, 15 órák: „IDŐSZERŰ GAZDASÁGI TANÁCSADÓ”.

BUDAPEST II.: Október 26-án, kedden, 19.45 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA”. — Október 30-án, szombaton, 19 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA”.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG

FELŐLÉS SZERKEZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL SZERKEZTŐ: BARTOSS KAROLY

Altalanos Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest., Nagymező u. 3. Nyomdai felelős: Rácz István.

ARZOPÁC és PORZOL

porcsavázó szer és
BIGRIOL
nedves pác

szükségletét már most rendelje meg, mert a megrendeléseket a beérkezés sorrendjében szállítjuk le

„AGRO”

Növényvédelmi és Mezőgazdasági r.t.
Budapest, IV., Fehér hajó-utca 2. szám
Levélcim: Budapest 4/34